

Søgeprotokol for Nationale Kliniske Retningslinjer

Projektitel/aspekt	NKR for behandling af ADHD hos voksne. Guidelines
Kontakt projektgruppe	Birgitte Lind Amdisen / Stine Ulendorf Jacobsen, SST
Kontakt søgespecialist	Helene Sognstrup / Birgitte Holm Petersen, SST
Refworks login	Login: nkradhdvok password: nkradhdvok
Vedhæftede filer	
Senest opdateret	27. januar 2014

Baggrund	<p>ADHD hos voksne er en sygdom, man først for relativt nyligt er blevet opmærksom på og begyndt at behandle. I 2001 var der stort set ingen voksne i Danmark, der havde diagnosen, mens tallet ti år senere var næsten 3000. Forbruget af ADHD-medicin har i samme periode været stigende, ligesom den gennemsnitlige medicindosis, som hver enkelt voksen indtager, er steget bemærkelsesværdigt. Tal viser desuden, at der er betydelige regionale forskelle i udskrivningen af den. På denne baggrund mener Sundhedsstyrelsen, at der er et behov for at sikre, at udredningen og behandlingen af ADHD hos voksne foregår på et tilstrækkeligt evidensbaseret grundlag og med tilstrækkeligt høj faglig kvalitet.</p> <p>Den nationale kliniske retningslinje vil fokusere på udvalgte dele af patientforløbet. Fokus for retningslinjen vil blive indsnævret yderligere på første arbejdsgruppemøde under hensyntagen til de tids- og omfangsmæssige rammer for udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer.</p> <p>Fokus for den nationale kliniske retningslinje er foreløbigt afgrænset til udredning og behandling (både farmakologisk og non-farmakologisk) af ADHD (hyperkinetisk forstyrrelse) hos voksne.</p> <p>Formålet med retningslinjerne er at understøtte en evidensbaseret indsats af ensartet høj kvalitet på tværs af landet, sammenhængende, hensigtsmæssige patientforløb samt vidensdeling på tværs af sektorer og faggrupper.</p>
søgetermer	<p>Engelske: ADHD, attention deficit disorder with hyperactivity, attention deficit hyperactivity disorder, hyperkinetic disorder</p> <p>Danske: ADHD, attention deficit disorder with hyperactivity, hyperkinetisk forstyrrelse, hyperkinetisk adfærdforstyrrelse</p> <p>Norske: ADHD, AD/HD, attention deficit disorder with hyperactivity, hyperkinetisk forstyrrelse</p> <p>Svenske: ADHD, attention deficit disorder with hyperactivity, uppmärksamhetsstörning med hyperaktivitet.</p>
Inklusions- og eksklusionskriterier	<p>Sprog: Engelsk, dansk, norsk og svensk</p> <p>År: de sidste 10 år, (2003 -2014)</p>

	Population: Publikationstyper: Guidelines, practice guidelines, clinical guidelines, MTV /HTA
--	--

Informationskilder

Databaser	Interface	Dato for søgning
G-I-N International	Internet	21.01.2014
NICE (UK)	Internet	-
National Guideline Clearinghouse (USA)	Internet	-
Scottish Intercollegiate Guidelines Network (SIGN)	Internet	-
HTA Databasen (CRD database)	Internet	22.01.2014
SBU, Sverige	Internet	-
Socialstyrelsen, Sverige	Internet	-
Helsedirektoratet, Norge	Internet	-
Kunnskapssenteret, Norge	Internet	-

Medline	OVID	27.1.2014
EMBASE	OVID	-
CINAHL	EBSCO	-
PSYCINFO	OVID	-

Note:

- Subject headings og inklusions- og eksklusionskriterier er tilpasset de enkelte databaser.
- De fundne referencer afleveres så vidt muligt via RefWorks – hvor dubletter så vidt muligt er frasortet.
- For referencer der ikke er Refworks kompatible vælges Word.
- Søgestrategi for hver enkelt database præsenteres – hvis muligt vises det eksplicit hvor mange referencer de enkelte søgeord generere

Søgestrategi

GIN – 7 fund

1. Diagnosis and treatment of attention deficit hyperactivity disorder in school-age children and adolescents 2012 clinical practice guideline. NGC:009418	AHRQ (US) - Agency for Healthcare Research and Quality, KPCMI (US) - Care Management Institute, Kaiser Permanente	Guideline Clearing Report	Mar 01, 2012	United States	Published
2. Clinical practice guideline on attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) in children and adolescents. Catalan Agency for Health Information, Assessment and Quality. NGC:009804	AHRQ (US) - Agency for Healthcare Research and Quality	Guideline Clearing Report	Jan 01, 2010	Spain	Published
3. Clinical Practice Points on the Diagnosis, Assessment and Management of ADHD in Children and Adolescents	NHMRC (AU) - National Health and Medical Research Council	Guideline	Sep 03, 2012	Australia	Published
4. Best evidence statement (BEST). Pharmacological treatment of aggression in children with attention deficit hyperactivity disorder (ADHD). Cincinnati Children's Hospital Medical Center. NGC:007673	AHRQ (US) - Agency for Healthcare Research and Quality	Guideline Clearing Report	Nov 18, 2009	United States	Published
5. Attention deficit hyperactivity disorder. Diagnosis and management of ADHD in children, young people and adults. National Collaborating Centre for Mental Health. NGC:007193	AHRQ (US) - Agency for Healthcare Research and Quality	Guideline Clearing Report	Sep 01, 2008	United Kingdom	Published

6.	Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) (CG72)	NICE (UK) - National Institute for Health and Care Excellence	Guideline	Sep 01, 2008	United Kingdom	Published
7.	ADHD: clinical practice guideline for the diagnosis, evaluation, and treatment of attention-deficit/hyperactivity disorder in children and adolescents. American Academy of Pediatrics. NGC:009071	AHRQ (US) - Agency for Healthcare Research and Quality	Guideline Clearing Report	Nov 01, 2011	United States	Published

NICE – 3 fund, ikke i RefWorks

1. Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) (CG72)

The summary of the published clinical guideline on Attention deficit hyperactivity disorder (**ADHD**) It links to the published guidance and key documents.

[View the summary and implementation tools](#) 24 September 2008

- Full Guidance
- NICE Guidance
- Information for the public

2. Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) - methylphenidate, atomoxetine and dexamfetamine (review) (TA98)

The summary of the published technology appraisal on Attention deficit hyperactivity disorder (**ADHD**) - methylphenidate, atomoxetine and dexamfetamine (review). It links to the published guidance and key documents.

[View the summary and implementation tools](#) 22 March 2006

- Full Guidance
- Quick reference guide

---

3. Attention deficit hyperactivity disorder (QS39)

The summary of the published quality standard on Attention deficit hyperactivity disorder. It links to the published guidance and key documents.

[View the summary and implementation tools](#) 30 July 2013

National Guideline Clearinghouse – 17 fund

1. **Attention-deficit hyperactivity disorder.** 2005 Oct (revised 2013 Apr). NGC: 009904
University of Michigan Health System - Academic Institution. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)
2. **Antisocial behaviour and conduct disorders in children and young people: recognition, intervention and management.** 2006 Jul (revised 2013 Mar). NGC: 009747
National Collaborating Centre for Mental Health - National Government Agency [Non-U.S.]; Social Care Institute for Excellence (SCIE) - Nonprofit Research Organization. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)
3. **Best evidence statement (BEST). Horticultural therapy for children and adolescents in residential treatment for mental health.** 2013 Feb 19. NGC: 009778
Cincinnati Children's Hospital Medical Center - Hospital/Medical Center. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)
4. **Best evidence statement (BEST). Functional communication training and treatment of problem behavior.** 2012 Dec 4. NGC: 009580
Cincinnati Children's Hospital Medical Center - Hospital/Medical Center. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)
5. **Best evidence statement (BEST). The use of interactive metronome in improving attention, timing, rhythm, motor planning and sequencing.** 2012 Sep 28. NGC: 009491
Cincinnati Children's Hospital Medical Center - Hospital/Medical Center. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)
6. **PACES/HRS expert consensus statement on the management of the asymptomatic young patient with a Wolff-Parkinson-White (WPW, ventricular preexcitation) electrocardiographic pattern.** 2012 Jun. NGC: 009489
Heart Rhythm Society - Professional Association. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)
7. **Best evidence statement (BEST). Sleep promotion in children with mental health diagnoses.** 2012 May 10. NGC: 009154

Cincinnati Children's Hospital Medical Center - Hospital/Medical Center. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

8. **Diagnosis and management of attention deficit hyperactivity disorder in primary care for school-age children and adolescents.** 1997 Oct (revised 2012 Mar). NGC: 009027

Institute for Clinical Systems Improvement - Nonprofit Organization. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

9. **Diagnosis and treatment of attention deficit hyperactivity disorder in school-age children and adolescents 2012 clinical practice guideline.** 2009 Dec (revised 2012 Mar). NGC: 009418

Kaiser Permanente Care Management Institute - Managed Care Organization. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

10. **Best evidence statement (BEST). Use of a weighted or pressure device to modify behavior in children with a sensory processing disorder.** 2012 Feb 9. NGC: 008989

Cincinnati Children's Hospital Medical Center - Hospital/Medical Center. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

11. **Substance misuse and alcohol use disorders. In: Evidence-based geriatric nursing protocols for best practice.** 2008 (revised 2012). NGC: 009727

Hartford Institute for Geriatric Nursing - Academic Institution. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

12. **ADHD: clinical practice guideline for the diagnosis, evaluation, and treatment of attention-deficit/hyperactivity disorder in children and adolescents.** 2000 May (revised 2011 Nov). NGC: 009071

American Academy of Pediatrics - Medical Specialty Society. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

13. **Clinical practice guideline on attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) in children and adolescents.** 2010. NGC: 009804

Agency for Health Quality and Assessment of Catalonia (AQuAS) - State/Local Government Agency [Non-U.S.]; GuiaSalud - National Government Agency [Non-U.S.]; Ministry of Health (Spain) - National Government Agency [Non-U.S.]. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

14. **Clinical practice considerations. In: Laboratory medicine practice guidelines: guidelines and recommendations for laboratory analysis and application of pharmacogenetics to clinical practice.** 2010. NGC: 007700

National Academy of Clinical Biochemistry - Professional Association. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

15. **Best evidence statement (BEST). Pharmacological treatment of aggression in children with attention deficit hyperactivity disorder (ADHD).** 2009 Nov 18. NGC: 007673
Cincinnati Children's Hospital Medical Center - Hospital/Medical Center. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)
16. **Management of attention deficit and hyperkinetic disorders in children and young people. A national clinical guideline.** 2001 Jun (revised 2009 Oct). NGC: 007617
Scottish Intercollegiate Guidelines Network - National Government Agency [Non-U.S.]. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)
17. **Attention deficit hyperactivity disorder. Diagnosis and management of ADHD in children, young people and adults.** 2008 Sep (reaffirmed 2013 Jul). NGC: 007193
National Collaborating Centre for Mental Health - National Government Agency [Non-U.S.]. [View all guidelines by the developer\(s\)](#)

SIGN – 1 fund, ikke i RefWorks

1. Management of attention deficit and hyperkinetic disorders in children and young people

October 2009

REMIT OF THE GUIDELINE

Children with ADHD/HKD and their families require a comprehensive package of care, involving education services as well as health.

The guideline aims to provide a framework for evidence based assessment and management of ADHD/HKD which can be applied within a local multidisciplinary and multiagency approach.

Guideline No. 112, ISBN 978 1 905813 53 7, October 2009

HTA – 32 fund

1.	2013	HTA	All Wales Therapeutics and Toxicology Centre (AWTTC), secretariat of the All Wales Medicines Strategy Group (AWMSG)	lisdexamfetamine dimesylate (Elvanse®)
2.	2011	HTA	Agency for Healthcare Research and Quality (AHRQ)	Attention deficit hyperactivity disorder: effectiveness of treatment in at-risk preschoolers; long-term effectiveness in all ages; and variability

in prevalence, diagnosis, and treatment

3.	2011	HTA	HAYES, Inc.	Cognitive-behavioral therapy for the treatment of Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) in adults
4.	2011	HTA	Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health (CADTH)	Guidelines and recommendations for ADHD in children and adolescents
5.	2011	HTA	Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health (CADTH)	Long versus short acting drugs for attention deficit/hyperactivity disorder in children and adolescents: a review of the guidelines and recommendations
6.	2011	HTA	HAYES, Inc.	Occupational therapy for Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD)
7.	2011	HTA	Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health (CADTH)	Quality assessment of the Canadian attention deficit hyperactivity disorder resource alliance ADHD practice guidelines for children, adolescents and adults with ADHD
8.	2011	HTA	Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health (CADTH)	Quality assessment of the Canadian attention deficit hyperactivity disorder resource alliance ADHD practice guidelines in adults with ADHD
9.	2011	HTA	HAYES, Inc.	Quotient ADHD system (BioBehavioral Diagnostics Company [BioBDx]) for diagnosis of attention-deficit/hyperactivity disorder
10.	2010	HTA	Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health (CADTH)	Bupropion for adults with attention deficit hyperactivity disorder: a review of the clinical effectiveness and harms of misuse
11.	2009	HTA	NIHR Health Technology Assessment programme	Cessation of attention deficit hyperactivity disorder drugs in the young (CADDY) - a pharmacoepidemiological and qualitative study
12.	2009	HTA	The Swedish Council on Health Technology Assessment (SBU)	[Computerized training for children with ADHD]
13.	2009	HTA	HAYES, Inc.	Nonpharmacological Treatments for Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) in Children:Behavior Therapy
14.	2009	HTA	HAYES, Inc.	Nonpharmacological treatments for attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD): Neurofeedback

15. 2009	HTA	HAYES, Inc.	Stimulants for Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) in children
16. 2008	HTA	Agency for Healthcare Research and Quality (AHRQ)	Integration of mental health/substance abuse and primary care. This is a bibliographic record of a published health technology assessment from a member of INAHTA. No evaluation of the quality of this assessment has been made for the HTA database.
17. 2008	HTA	HAYES, Inc.	Neuropsychological testing for attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD). This is a publication undertaken by a health technology assessment organisation. For further information please contact the agency using the contact details in the Correspondence Address field.
18. 2008	HTA	HAYES, Inc.	Nonstimulant medications for attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD) in adults: antidepressants and antihypertensives. This is a publication undertaken by a health technology assessment organisation. For further information please contact the agency using the contact details in the Correspondence Address field.
19. 2008	HTA	HAYES, Inc.	Nonstimulant medications for attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD) in adults: Atomoxetine. This is a publication undertaken by a health technology assessment organisation. For further information please contact the agency using the contact details in the Correspondence Address field.
20. 2008	HTA	HAYES, Inc.	Nonstimulant medications for attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD) in children: antidepressants. This is a publication undertaken by a health technology assessment organisation. For further information please contact the agency using the contact details in the Correspondence Address field.
21. 2008	HTA	HAYES, Inc.	Nonstimulant medications for attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD) in children: antihypertensives. This is a publication undertaken by a health technology assessment organisation. For further information please contact the agency using the contact details in the Correspondence Address field.
22. 2008	HTA	HAYES, Inc.	Nonstimulant medications for attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD) in children: Atomoxetine. This is a publication undertaken by a health technology assessment organisation. For further

			information please contact the agency using the contact details in the Correspondence Address field.
23. 2008	HTA	HAYES, Inc.	Stimulants for attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD) in adults. This is a publication undertaken by a health technology assessment organisation. For further information please contact the agency using the contact details in the Correspondence Address field.
24. 2008	HTA	The Regional Health Technology Assessment Centre (HTA-centrum)	[Treatment of ADHD (Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder) in adults with central stimulants].
25. 2006	HTA	NIHR Health Technology Assessment programme	A systematic review and economic model of the effectiveness and cost-effectiveness of methylphenidate, dexamfetamine and atomoxetine for the treatment of attention deficit hyperactivity disorder in children and adolescents This is a bibliographic record of a published health technology assessment from a member of INAHTA. No evaluation of the quality of this assessment has been made for the HTA database.
26. 2006	HTA	Center for Medical Technology Assessment (CMT)	Efforts from health care and school for children with AD/HD - parents' experiences This is a bibliographic record of a published health technology assessment from a member of INAHTA. No evaluation of the quality of this assessment has been made for the HTA database.
27. 2006	HTA	National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE)	Methylphenidate, atomoxetine and dexamfetamine for attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) in children and adolescents: review of Technology Appraisal 13 This is a bibliographic record of a published health technology assessment. No evaluation of the quality of this assessment has been made for the HTA database.
28. 2005	HTA	Center for Medical Technology Assessment (CMT)	AD/HD from a socio-economic perspective This is a bibliographic record of a published health technology assessment from a member of INAHTA. No evaluation of the quality of this assessment has been made for the HTA database.
29. 2005	HTA	The Swedish Council on Health Technology Assessment (SBU)	ADHD in girls ; a systematic review This is a bibliographic record of a published health technology assessment from a member of INAHTA. No evaluation of the quality of this assessment has been made for the HTA database.

30. 2005	HTA	Center for Medical Technology Assessment (CMT)	Implications on every day life of AD/HD and related disorders. This is a bibliographic record of a published health technology assessment from a member of INAHTA. No evaluation of the quality of this assessment has been made for the HTA database.
31. 2003	HTA	Center for Medical Technology Assessment (CMT)	AD/HD and related conditions in children and adolescents. Epidemiology, treatment and health effects in Sweden, Norway and Denmark, and the situation in the county of Ostergotland. This is a bibliographic record of a published health technology assessment from a member of INAHTA. No evaluation of the quality of this assessment has been made for the HTA database.
32. 2003	HTA	Canadian Coordinating Office for Health Technology Assessment (CCOHTA)	Atomoxetine for attention deficit/hyperactivity disorder.

SBU, Sverige –3 fund

1. Datorstödd träning för barn med ADHD

Denna rapport publicerades 2009. Nya studier kan ha tillkommit. [Läs mer](#) »

Sammanfattning och slutsatser

SBU's bedömning av kunskapsläget

ADHD ("Attention Deficit Hyperactivity Disorder") är den vanligaste neuropsykiatriska diagnosen hos barn och ungdomar. ADHD karakteriseras av koncentrationssvårigheter, impulsivitet och överaktivitet i sådan omfattning att barnens skolresultat och relationer till kamrater och familj påverkas.

Datorstödd träning av arbetsminnet och neurofeedback är två metoder som syftar till att ge barnet ökad förmåga att hantera sina svårigheter.

- Det vetenskapliga underlaget är otillräckligt för att avgöra om datorstödd träning av arbetsminnet eller neurofeedback minskar symtom på ADHD hos barn i skolåldern.
- Det vetenskapliga underlaget är otillräckligt för att avgöra om datorstödd träning av arbetsminnet och neurofeedback är förknippade med några risker.
- Det är angeläget att barn med ADHD får tillgång till stödinsatser som är säkra och effektiva. Kontrollerade studier bör genomföras för att klarlägga nytta och risker med datorstödd träning av arbetsminnet och neurofeedback på kort och lång sikt.

2. ADHD hos flickor

Rapporttyp: Vit

Rapportnr: 174

Publicerad: 2005

ISBN: 91-85413-02-x

Kontaktperson SBU: Agneta Pettersson **E-post:** pettersson@sbu.se

Regeringen har uppdragit åt SBU, att i samråd med Socialstyrelsen kartlägga och analysera kunskaperna om flickor med vissa psykiska störningar, speciellt avseende ADHD. Utredningen ska fokusera på att finna metoder för att bättre identifiera flickor med sådana störningar och att identifiera angelägen forskning.

Sammanfattning

- Flickor med ADHD har lika stor funktionsnedsättning och lika allvarliga symtom som pojkar med ADHD. Flickor med ADHD presterar oftast sämre i skolan, har svårare att planera och organisera sin vardag, kommer ofta i konflikt med sina jämnåriga och stöts ut från kamratkretsen, jämfört med flickor utan ADHD.
- ADHD hos flickor är förknippat med risk för andra samtidiga diagnoser. Depression och ångest är vanligare hos flickor med ADHD jämfört med pojkar med ADHD och flickor utan ADHD. Trottsyndrom och uppförandestörning är vanligare än hos flickor utan ADHD, men mindre vanligt än hos pojkar med ADHD.
- Förekomsten av ADHD hos flickor är inte helt klarlagd men ligger i de flesta studier mellan 2 och 5 procent för flickor mellan 6 och 15 år. ADHD är mellan 1,3 till 4 gånger vanligare hos pojkar än hos flickor i befolkningsstudier.
- För tio år sedan fick 7 till 9 gånger flera pojkar än flickor diagnosen ADHD. Under senare år har andelen flickor som fått diagnosen ökat till 20-25 procent.
- Lärare upptäcker relativt sett fler pojkar än flickor med symtom på ADHD medan föräldrar identifierar flickor och pojkar i samma utsträckning.
- Flickor med ADHD behandlas i lägre omfattning med läkemedel eller beteendeterapi än pojkar även om andelen flickor har ökat under senare år.
- ADHD hos flickor har uppmärksammats mer inom forskningen under de senaste åren. Fortfarande finns dock stora brister i kunskapen om flickor med ADHD. Speciellt angeläget är:
  - Longitudinella studier för att få bättre kunskap om hur ADHD påverkar den vuxna kvinnans liv.
  - Studier som belyser flickor med ADHD och deras svårigheter under olika åldrar med tonvikt på förskoleåldern och tonåren.
  - Studier som granskar konsekvenserna av diagnos och insatser för flickan och hennes familj.
  - Studier som belyser vilka hinder som finns för utredning av flickor i Sverige.
  - Studier som fastställer eventuellt värde av könsspecifika diagnoskriterier.
  - Studier som bedömer risker och långtidseffekter av centralstimulerande medel.

- Studier som bedömer effekten av beteendeterapi.
- Studier som belyser effekter av olika insatser för självkänsla och förhindrande av utveckling av missbruk.
- Studier om interaktionen mellan kvinnliga könshormoner och centralstimulerande medel.

3. ADHD - diagnostik och behandling, vårdens organisation och patientens delaktighet

Vill du beställa en rapport eller sammanfattning?

Ring vår kundtjänst på tel 08-779 96 85 eller skicka e-post till sbu@strd.se

SBU's slutsatser

- Instrumenten för diagnostik av ADHD bör undersökas bättre liksom hela den diagnostiska processen. Användandet av diagnostiska instrument bör ske på ett strukturerat och utvärderingsbart sätt. Vi har utvärderat 15 diagnostiska instrument som används i Sverige för att identifiera ADHD. Det vetenskapliga underlaget är otillräckligt för samtliga. Diagnostiska instrument tillsammans med övriga utredningsmetoder är en del i processen för att identifiera ADHD. Det finns inga studier som utvärderar hela den diagnostiska processen.
- Kunskapsläget idag talar för att diagnostik, behandling och uppföljning av ADHD tillsvidare bör ligga kvar inom den specialiserade vården. Det behövs studier av hur vårdens och samhällets insatser bäst bör organiseras och samordnas för personer med ADHD. De diagnostiska instrument som används för att ställa diagnosen ADHD behöver undersökas bättre. Det är också viktigt att läkemedelsbehandling följs upp för att ha kontroll på effekter och biverkningar, samt för att minimera risken för spridning av läkemedlen utanför patientgruppen. Sammantaget gör detta att diagnostik, behandling och uppföljning av ADHD tillsvidare bör ligga kvar inom den specialiserade vården.
- Många olika insatser och behandlingar, förutom läkemedel, används idag, men kunskapen om deras nytta, risker och kostnader måste förbättras. Vi har identifierat 30 olika behandlingsmetoder som används vid ADHD. Det vetenskapliga underlaget för att bedöma effekterna av samtliga dessa är otillräckligt. Men kognitiv beteendeterapi kan ha effekt när det ges som tilläggsbehandling till vuxna med ADHD som har kvarstående symtom trots läkemedelsbehandling. Detta måste dock bekräftas i oberoende studier.
- Både metylfenidat och atomoxetin lindrar ADHD-symtom vid korttidsbehandling (3 veckor till 6 månader) av barn, ungdomar och vuxna med ADHD. Men det går inte att bedöma nyttan vid längre tids behandling (>6 månader). För detta behövs studier med långtidsuppföljning. Detsamma gäller för att kunna bedöma om risken för substansmissbruk i vuxen ålder påverkas hos personer som har behandlats med centralstimulerande ADHD-läkemedel som barn, och för att kunna besvara frågan om det går att läkemedelsbehandla ADHD hos personer med ett känt missbruk.
- Vanliga biverkningar vid korttidsbehandling med atomoxetin som rapporterats i kliniska prövningar är illamående och nedsatt aptit. Viktminskning och pulsökning är även vanliga biverkningar hos barn och för vuxna är det muntorrhet och erektil dysfunktion. För metylfenidat är biverkningarna framför allt nedsatt aptit.

För barn är även buksmärtor en vanlig biverkning och för vuxna är, utöver minskad aptit, illamående, muntorrhet, sömnproblem, huvudvärk och viktnedgång vanliga biverkningar.

- Skolan och vården måste arbeta för ökad delaktighet och bättre stöd från omgivningen. Vilka åtgärder som krävs är inte vetenskapligt undersökt. Idag upplever dock både anhöriga till barn med ADHD och vuxna med ADHD utanförskap och bristfälligt socialt stöd. Föräldrar* till barn med ADHD känner sig beroende av vårdpersonal, samtidigt som de kan känna tvivel kring insatserna, och frustration över dåligt bemötande och bristande delaktighet.
- Både föräldrar* och skolpersonal upplever att de är okunniga om ADHD, något som skulle kunna påverka deras inställning till och upplevelse av delaktighet. Att ge läkemedel till barn som har diagnosen medför känslor av både lättnad och tvivel hos föräldrarna*. Vuxna med ADHD och föräldrar* till barn med ADHD uttrycker att enbart medicinering inte är tillräckligt även om medicinerna har effekt.
- Det behövs bättre vetenskaplig kunskap om hur barn och vuxna med ADHD upplever vården och sina möjligheter att vara delaktiga.

*I huvudsak mödrar har studerats.

Kort adress till sidan: http://www.sbu.se/adhd_2013

Socialstyrelsen Sverige – 0 fund

Helsedirektoratet, Norge – 1 fund

1. Veileder for diagnostisering og behandling av AD/HD

- **Tema:** Psykisk helsevern, Psykisk helsearbeid i kommunen, Psykisk helse og rus
- **Kategori:** Veiledere **Utgiver:** Helsedirektoratet **År:** 2004 **Sist revidert:** 2007 **Antall sider:** 40
- **IS-nummer:** IS-1244

Målgruppe: Fagpersoner, pasienter med AD/HD og deres familier
[Last ned pdf](#)

Helsedirektoratet utarbeidet i 2005 en veileder for diagnostisering og behandling av AD/HD. Veilederen beskriver blant annet hvilke krav som skal oppfylles ved utredning og diagnostisering, og hvilke tilbud om behandling som skal finnes.

Ny revisjon i 2012

En oppdatert versjon ble i oktober 2007 sendt ut til helsetjenesten. Arbeidet med en ny revisjon er i gang, og Helsedirektoratet regner med å ferdigstille revisjonen i løpet av 2013.

Det viktigste å være oppmerksom på av endringer fra 2005 til 2007 er at behandling med legemidler forutsetter at diagnosen er stilt av legespesialist i barne- og ungdomspsykiatri, pediatri, psykiatri eller nevrologi, eller av lege, psykolog, psykologspesialist i samarbeid med legespesialist.

Kortversjon og utredningsverktøy

Det er også utarbeidet en folder som gir en kortversjon av innholdet i veilederen. På side 34 i pdf-filen står fire utredningsverktøy omtalt.

Veilederen tar også for seg spesielle forhold

- Rusmiddelavhengighet og AD/HD
- Psykisk utviklingshemming og AD/HD
- Innsatte i fengsel og AD/HD
- Førerkort og AD/HD

Kunnskapsenteret, Norge – 2 fund

1. Effekten av vitaminer, mineraler og andre kosttilskudd på psykiske symptomer hos personer med ADHD, angstlidelser, bipolar lidelse eller depresjon

(10.02.2011)

Rapport fra Kunnskapsenteret nr 03 - 2011 - Systematisk oversikt

Hovedfunn | [3-siders sammendrag](#) | [Hele publikasjonen](#) (67MB)

Berg RC, Smedslund G. Rapport fra Kunnskapsenteret nr 03 - 2011. ISBN 978-82-8121-394-4
ISSN 1890-1298

Mentale lidelser er svært utbredt og har store konsekvenser for de som rammes, både pga plagsomme symptomer og ofte pga nedsatt sosial og yrkesmessig fungering. De vanligste behandlingsmetodene er ulike former for medikamenter (psykofarmaka) og samtaleterapi. Kosttilskudd, som flerumettede fettsyrer og vitaminer, benyttes noen ganger, men effekten av slik behandling er omdiskutert.

I den foreliggende oversikten har vi forsøkt å besvare: Hva er effekten av vitaminer, mineraler og andre kosttilskudd på psykiske symptomer hos personer med ADHD (attention deficit hyperactivity disorder), angst-lidelser, bipolar lidelse eller depresjon?

Vi utarbeidet en kunnskapsoversikt over nyere systematiske oversikter. Vi inkluderte 11 oversikter, tre av høy metodisk kvalitet og åtte av moderat metodisk kvalitet. Intervensjonene i de inkluderte oversiktene var flerumettede fettsyrer, inositol, folat og vitamin B-6.

Resultatene viser:

- Vi fant ingen oversikter som omhandlet personer med angstlidelser.
- Det er usikkert om kosttilskudd i form av flerumettede fettsyrer er effektivt i behandling av mentale lidelser.

- De systematiske oversiktene ga ikke grunnlag for å konkludere om inositol, folat og vitamin B-6 er effektive i behandling av mentale lidelser.
- De systematiske oversiktene ga ikke grunnlag for å konkludere om kosttilskudd gir flere bivirkninger enn psykofarmaka.
- Flere av de systematiske oversiktene var opptil seks år gamle.

2. Sentralstimulerende midler for voksne med ADHD

En ny rapport fra Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten konkluderer med at det er god dokumentasjon på korttidseffektene ved bruk av sentralstimulerende midler, men at det er svært lite kunnskap om effektene av langtidsbehandling. (18.04.2005)

Les hele publikasjonen: [Behandling med sentralstimulerende medikamenter av ADHD hos voksne](#)

Dansk Psykiatrisk Selskab – 1 fund

1. DPS' Kliniske Retningslinjer for ADHD:

Retningslinjer for diagnostik og behandling af ADHD hos voksne
Dansk Psykiatrisk Selskab 2013

Medline – 123 fund

#	Searches	Results
1	exp practice guideline/ or practice guideline*.mp.	100136
2	guideline*.mp.	265859
3	clinical guideline*.mp.	6446
4	1 or 2 or 3	265859
5	adhd.mp.	13298
6	hyperkinetic disorder*.mp.	297
7	attention deficit disorder*.mp.	19682
8	exp Attention Deficit Disorder with Hyperactivity/	19122
9	attention deficit disorders with hyperactivity.mp.	7
10	attention deficit hyperactivity disorder*.mp.	13872
11	5 or 6 or 7 or 8 or 9 or 10	24228
12	exp Adult/ or adult*.mp.	5800931
13	4 and 11 and 12	173
14	limit 13 to (yr="2003 -Current" and (danish or english or norwegian or swedish))	123

Embase – 298 fund

Search Strategy:

#	Searches	Results
1	exp practice guideline/ or practice guideline*.mp.	305002
2	guideline*.mp.	369052
3	clinical guideline*.mp.	8874
4	1 or 2 or 3	438153
5	adhd.mp.	18830
6	hyperkinetic disorder*.mp.	441
7	attention deficit disorder*.mp.	33828
8	exp Attention Deficit Disorder with Hyperactivity/	33586
9	attention deficit disorders with hyperactivity.mp.	5
10	attention deficit hyperactivity disorder*.mp.	17796
11	5 or 6 or 7 or 8 or 9 or 10	36289
12	exp Adult/ or adult*.mp.	3528117
13	4 and 11 and 12	377
14	limit 13 to (yr="2003 -Current" and (danish or english or norwegian or swedish))	298

PsycINFO – 93 fund

Search Strategy:

#	Searches	Results
1	exp Treatment Guidelines/	4136
2	practice guideline*.mp.	2499
3	guideline*.mp.	41650
4	clinical guideline*.mp.	1363
5	1 or 2 or 3 or 4	41650
6	exp Attention Deficit Disorder with Hyperactivity/	13194
7	adhd.mp.	17615
8	hyperkinetic disorder*.mp.	249
9	exp Attention Deficit Disorder/	17964
10	attention deficit disorders with hyperactivity.mp.	5
11	attention deficit hyperactivity disorder*.mp.	17449
12	6 or 7 or 8 or 9 or 10 or 11	23117
13	adult*.mp.	348372
14	5 and 12 and 13	146
15	limit 14 to ((danish or english or norwegian or swedish) and yr="2003 -Current")	93

Cinahl – 39 fund

#	Query	Limiters/Expanders	Last Run Via	Results
S15	S9 AND S12 AND S13	Limiters - Published Date: 20030101-20131231; Language: Danish, English, Norwegian, Swedish Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	39
S14	S9 AND S12 AND S13	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	46
S13	S1 OR S2 OR S3 OR S4 OR S5 OR S6	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	6,522
S12	S10 OR S11	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	729,116
S11	"adult*"	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	493,994
S10	(MH "Adult+")	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	692,013
S9	S7 OR S8	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full	68,462

			Text	
S8	"guideline*" OR "clinical guideline*" OR "practice guideline*"	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	68,462
S7	(MH "Practice Guidelines")	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	31,347
S6	"attention deficit hyperactivity disorder*"	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	6,331
S5	"attention deficit disorder*"	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	285
S4	"hyperkinetic disorder*"	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	40
S3	"attention deficit disorder with hyperactivity"	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	13
S2	"adhd"	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text	3,183
S1	(MH "Attention Deficit Hyperactivity Disorder")	Search modes - Boolean/Phrase	Interface - EBSCOhost Research Databases	5,964

			Search Screen - Advanced Search Database - CINAHL with Full Text		
--	--	--	---	--	--

Der er fundet 67 guidelines via hjemmesider.

Der er fundet 553 guidelines via databaserne: Medline, Embase, PsycInfo og Cinahl.

Efter fjernelse af dubletter er der fundet 484 guidelines.